

De vogels van Noordwijk en van Katwijk

C.A.T. Wijcker

De heer W. Andelaar brengt in de Strandloper nummer 2 van de 44e jaargang het onvolprezen 'De vogels van Noordwijk' uit 1973 onder de aandacht van de lezers. En terecht. Wie is er niet altijd nog een beetje verliefd op dat meesterwerkje uit een tijd die ons bij wijlen langer geleden toeschijnt dan de Middeleeuwen? Andelaar refereert in zijn mijmeringen over dit boek tijdens zijn Rondje Groen door de Noordwijkse dreven aan een bijzonder lovende beschouwing over het al even onvolprezen 'Tussen tulpen en de zee' uit 2011. Inderdaad in Limosa, een van de periodieken van de Nederlandse Ornithologische Unie. Om het verschil in uiterlijk tussen deze boeken zo treffend mogelijk neer te zetten veroorloofde recensent Gijsbert van der Bent zich in zijn bespreking enige opmerkingen over het boek uit 1973 die wellicht wat bruusk over kunnen komen.

Ik denk dat de heer Van der Bent, net als ik woonachtig in Noordwijkse buurgemeente Katwijk, enigszins te kennen, en ook zijn boekenkast. Van der Bent heeft naar ik meen te weten minstens twee exemplaren van De vogels van Noordwijk uit 1973 in zijn bezit: een geheel stukgelezen exemplaar en een geheel gaaf exemplaar, dat gekoesterd wordt als een van de kostbaarheden uit zijn boekenverzameling. Heeft Van der Bent niet in een artikel in naar ik meen De Duinstag over dit boek opgemerkt 'De eerste streekavifauna die ik kocht en van begin tot eind spelde. Zo'n boek als dat van Noordwijk wilden wij in Katwijk ook wel maken'? Andelaar kan ik verder meegeven dat Van der Bent minstens de helft van Andelaars Top 10 van 'oude, leuke, knullige vogelboekjes van eertijds' ook in de boekenkast heeft staan, en stuk heeft gelezen.

Nog onlangs verzuchtte Van der Bent tegen mij tijdens een rondje groen door onze woonplaats dat de markt wordt overspoeld door glossy uitgaven, en dat zelfs de altijd zo bescheiden uitgegeven periodiek van de Noordwijkse vereniging, de Strandloper, niet ontkomen is aan de drang naar uiterlijk vertoon en 'glossy'. Tevergeefs had hij in het blad gezocht naar de advertenties die decennia hebben gerefereerd aan de door hem zo gewaardeerde naïeve kunst maar die inmiddels zonder enige waarschuwing zijn vervangen door uitingen van gladstrijkerij en praalzucht; twee van de plagen van het huidige tijdsgewricht.

Klaarblijkelijk verschillen de smaken van de heren Andelaar en Van der Bent niet in die mate als Andelaar in zijn Rondje Groen heeft willen suggereren. Echter, Andelaar veroorlooft zich aan het slot van zijn Rondje Groen een opmerking over De Vogels van Katwijk uit 1996 die ik toch als bruusk zou willen karakteriseren. De Vogels van Katwijk zou niet veel meer zijn dan 'een veredelde soortenlijst'. Met die in zekere zin denigrerend bedoelde frase zou ook Van der Bent het nochtans zeker niet eens zijn!

De vogels van Katwijk heeft misschien enige tekortkomingen (de apart nageleverde aanvullingen en correcties besloegen drie pagina's...), maar het strak vormgegeven boekwerkje kent schitterende momenten en zeker ook avifaunistische notities van waarde. Die zou Andelaar misschien nog eens tot zich moeten nemen. Vergeet daarbij ook de zwart-wit maar kristalhelder weergegeven foto's niet. Het boek van de Vogelwerkgroep Katwijk had zeker ook niet de intentie veel meer te zijn dan een aangekleed overzicht van wat er door de jaren heen in Katwijk en omstreken was gezien. Bij nadere beschouwing lijken het Noordwijkse boek van 1973 en het Katwijkse boek van 1996 best op elkaar; misschien wel meer dan Andelaar zal willen toegeven.

Andelaar vraagt zich af: waar blijft eigenlijk een goed boek over de vogels van onze zuiderburen? Met de heer Van der Bent beschouw ik De Vogels van Katwijk uit 1996 zeker nog als zodanig. Maar een nieuw boek over de vogels van Katwijk, in het stramien en formaat van Tussen tulpen en de zee, zie ik er niet meer van komen.

Het momentum daarvoor is voorbij. Ook Tussen tulpen en de zee zal de laatste in de reeks van avifauna's van de Duin- en Bollenstreek zijn, en in die zin een waardige afsluiting van de Gouden Eeuw van het Vogelboek, die heel snel heeft plaatsgemaakt voor de Gouden Eeuw van de Digitaliteit.

Maar zou er ooit nog eens een glossy toom met degelijke inhoud verschijnen over de vogels van Katwijk, dan weet ik zeker dat Andelaar met weemoed terug zal denken aan dat oude, leuke en, vooruit maar dan, 'knullige' De Vogels van Katwijk van eertijds.

Op de cover van De Vogels van Katwijk uit 1996 prijken twee vogelsoorten die inmiddels als broedvogel geheel zijn 'uitgestorven' rond zowel Katwijk als Noordwijk: de Tapuit en de Kuifleeuwerik. Alleen die cover al zal zeker, ook de heer W. Andelaar, tot weemoed stemmen.